

Leerdoelen: belang, beoordeling en formulering

Goed geformuleerde leerdoelen zijn belangrijk voor zowel de ontwerper van een cursus als voor de cursisten. Ze helpen de ontwerpers om duidelijk te maken wat ze met de cursus willen bereiken. Voor de cursisten maken leerdoelen duidelijk waar het in de cursus naar toe gaat, wat zij aan het einde van de cursus hebben geleerd. Waar zij eventueel op wordt getoetst. Het helpt de cursist om te bepalen of het leerdoel van een cursus past bij de eigen leerdoelen en bij het beroep. Dit kan wanneer leerdoelen duidelijk zijn beschreven, zowel qua inhoud als niveau. En ze ook duidelijk een einddoel van de cursus beschrijven. Daarom vindt ADAP goed geformuleerde leerdoelen belangrijk.

Beoordeling van de leerdoelen

Bij ADAP beoordelen de vakinhoudelijke en de onderwijsbeoordelaars of de leerdoelen:

- SMART zijn geformuleerd
- op hbo niveau zijn geformuleerd
- qua niveau en inhoud goed passend zijn bij het beroepsprofiel van de beroepsgroep

De onderstaande beschrijving helpen je als ontwerper of aanvrager bij de formulering van de leerdoelen.

SMART formulering van leerdoelen

Een SMART formulering stelt duidelijk een *einddoel*:

- Aan het einde van de cursus **weet** ...
- Aan het einde van de cursus **kan** ...

Goede voorbeelden

- Je kunt zelfstandig een anamnese afnemen op basis van kennis van ...
- Je kunt gemotiveerd de juiste instellingen van de apparatuur kiezen en de apparatuur instellen.
- Je kunt een verslag schrijven waarin je jouw bevindingen overzichtelijk beschrijft en met de juiste terminologie.

De volgende leerdoelen hebben **geen einddoelen en zijn daarom niet SMART**

- In de cursus leer je meer over vitaminen, mineralen, aminozuren en vetzuren
- De cursist krijgt inzicht in het proces van het ontstaan van kanker
- In de cursus gaan we aan de slag met het echoapparaat
- Het doel van de opleiding is vooral veel praktische kennis opdoen en de toepassing van een aantal diagnostische methoden te gebruiken

Gebruik van verduidelijkende werkwoorden

Wat de cursist aan het einde weet of kan vraagt vaak om een tweede werkwoord. De cursist *kan* iets *beschrijven, aantonen, toepassen, herkennen* etc.

- Je heb kennis van ..., ..., ..., en kunt deze toepassen in situaties ... en ...

Goede voorbeelden

- Je kunt zelfstandig real-time echobeelden interpreteren, anatomische structuren herkennen en benoemen en pathologie onderscheiden.
- In bijlage 1 staan veelgebruikte leerdoelen. Deze zijn gerangschikt in de taxonomie van Bloom, maar je kunt ook andere werkwoorden gebruiken.

Leerdoelen op hbo niveau

Paramedici met een KP-registratie zijn afgestudeerd met een hbo bachelordiploma. Dit betekent dat ze een opleiding hebben op bachelor niveau en ook op hbo bachelor niveau werken en handelen. Voor het bachelor niveau, maar ook voor het masterniveau zijn Europese afspraken in de Dublin descriptoren. Zie bijlage 2 voor een toelichting op deze niveaus.

Samengevat betekent het bachelor werkniveau dat de paramedici in staat zijn op een zelfstandige wijze een complexe beroepstaak uit te voeren. Zij kunnen daarbij op basis van specialistische kennis en vaardigheden en met een overstijgende vakkundige kijk op problemen, nieuwe procedures of een nieuw plan van aanpak binnen het beroep ontwikkelen. Zij maken daarbij gebruik van zelfstandig verworven kennis, waarvan zij de keuze kunnen verantwoorden.

Het bachelor werkniveau is voor ADAP het uitgangspunt van het aanbod bij- en nascholingscursussen. Bij de beoordeling van een scholingsaanvraag beoordelen de vakinhoudelijke en de onderwijsbeoordelaars daarom of dit niveau zichtbaar is in de formulering van de leerdoelen.

Leerdoelen passend bij de paramedische beroepsgroep

Cursisten kiezen een bij- of nascholing die geschikt is voor hun beroepsgroep. Scholingsaanbieders bieden cursussen aan voor paramedische beroepsgroepen. ADAP vindt het belangrijk dat cursisten uit de paramedische beroepsgroepen een cursusaanbod hebben dat goed bij hun beroepsgroep past.

Bij ADAP beoordelen vakinhoudelijke beoordelaars daarom bij elke aanvraag of de leerdoelen voldoende passen bij de beroepsgroep. Zij doen dit door de leerdoelen te beoordelen op een match met het beroepsprofiel en de beroepspraktijk.

Bijlage 1 Voorbeelden van werkwoorden in leerdoelen

Analyseren	Evalueren	Synthetiseren / creëren
Vergelijken Analyseren	Argumenteren Redeneren Becommentariëren Evalueren Interpreteren Onderbouwde visie geven Onderbouwd beoordelen	Afleiden uit Concluderen Ontwerpen, opstellen Oplossen Samenstellen
Toepassen		
Bepalen		Kunnen raadplegen
Vaststellen		Beoordelen (door kennis en inzicht toe te passen)
Onderzoeken		Berekenen
Uitzoeken		Construeren, maken
Ontwikkelen		Ontdekken
Hanteren		Verrichten
Weergeven		Kiezen
Begrijpen (inzicht)		
Aantonen		In verband brengen met
Bewijzen		Nuanceren
Beargumenteren		Toelichten
Beredeneren		Uitleggen
Begrip opbrengen voor		Interpreteren
Conclusies trekken		Uitleggen (in eigen woorden)
Duiden		Verklaren
Demonstreren		Weergeven
Weten (kennis)		
Beschrijven		Opnoemen
Weergeven		Benoemen
Aanwijzen		Onderkennen
Herkennen		Opsommen
Reproduceren		Registreren

Bijlage 2: Toelichting Dublin descriptoren

In 2004 is in de stad Dublin een beschrijving opgesteld van het eindniveau van alle bachelor- en masteropleidingen in het hoger onderwijs in Europa. Deze beschrijving heet de 'Dublin descriptoren'. Er zijn Dublin descriptoren voor het bachelor- en het masterniveau. Ze zijn beschreven voor de onderdelen Kennis en inzicht, Toepassing van Kennis en inzicht, Oordeelsvorming, Communicatie en Leervaardigheden. Klik [hier](#) voor een officiële beschrijving.

De eindtermen van de bacheloropleidingen van de bij KP geregistreerde paramedische beroepen zijn allemaal op Bachelor niveau.

Dat de eindtermen van een bacheloropleiding op het (Dublin) Bachelor niveau zijn, betekent dat een afgestudeerde van de opleiding competent is (of beroeps-bekwaam is) op het niveau van bachelor. Hij kan vervolgens op dit niveau in zijn beroep aan het werk.

Meer informatie

- Zie voor achtergrond Dublin descriptoren: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Dublin-descriptoren>
- Zie voor beschrijving en achtergrond Dublin descriptoren: https://husite.nl/toetsing-nieuw/wp-content/uploads/sites/185/2017/12/Dublin_Descriptoren.pdf